

Del 2

Generelle bestemmelser

**for de kommunale vandløb,
undtaget Avnsørenden og Falkærrenden,**

i

Gundsø Kommune

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER	1
2. SEJLADS	1
3. BREDEJERFORHOLD	2
4. VEDLIGEHOEDELSBESTEMMELSER	4
4.1 Indledning	4
4.2. Vandløbsmyndighed	5
4.3. Terminer for vedligeholdelse	5
4.4. Grødeskæring i strømrønde	5
4.5. Grødeskæring i fuld bundbredde	6
4.6. Grødeskæring i vandløb uden krav til skikkelse	6
4.7. Skæring af brink- og bredvegetation	6
4.8. Oprensning af sand og mudder	7
4.9. Oprensning af rørlagte strækninger og brønde	8
4.10. Oplægning af oprenset materiale	8
4.11. Dispensationsmuligheder fra vedligeholdelsesbestemmelserne	8
5. TILSYN	8

1. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

Del 2, generelle bestemmelser, gælder for de kommunale vandløb i Gundsø Kommune, med undtagelse af Avnsørenden og Falkærrenden.

Vandløbene administreres af Gundsø Kommune, der er vandløbsmyndighed. For grænsevandløb kan der foreligge særlige aftaler. Disse fremgår af de enkelte regulativers del 1, specifikke bestemmelser.

1. Vandløbet med bygværker m.v. skal vedligeholdes således, at den for vandløbet fastsatte teoretiske skikkelse ikke ændres.
2. Vandløbenes vedligeholdelse påhviler Gundsø Kommune. Dette gælder dog ikke fornyelse (hel eller delvis) af rørlagte strækninger.
3. I tilfælde af hel eller delvis omlægning af rørledninger behandles sagen af vandløbsmyndigheden som reguleringssag.
4. Bygværker - såsom styrt, stryg og skråningssikringer - der er udført af hensyn til vandløbet, vedligeholdes som dele af vandløbet.

Vedligeholdelsen af øvrige bygværker - broer, stemmeværker, overkørsler og vandingsanlæg m.v. - påhviler de respektive ejere eller brugere. Ejerne eller brugerne har pligt til at optage den slam, grøde m.v., der samler sig ved bygværkerne, jf. vandløbslovens § 27 stk. 4.

Vedligeholdelsen af styrt, overkørsler, stemmeværker, fisketrapper mv. skal ske på en sådan måde, at passagemulighederne for fisk og vandløbsfauna sikres og så vidt muligt forbedres.

Bygværker, der ikke vedligeholdes forsvarligt, kan på vandløbsmyndighedens foranledning istandsættes eller fjernes på ejerens bekostning efter forudgående varsel, jf. vandløbslovens § 54.

2. SEJLADS

Vandløbsmyndigheden har besluttet et generelt forbud mod sejlads med såvel motordrevne som ikke motordrevne fartøjer.

Forbudet gælder ikke vandløbsmyndighedens sejlads i forbindelse med tilsyn, vedligeholdelse og restaureringsarbejder.

3. BREDEJERFORHOLD

1. På 2 m brede banketter langs vandløbets øverste kant må der i landzone ikke dyrkes, foretages jordbehandling, plantes eller opføres bygværker, jf. vandløbslovens § 69.

Dog kan vandløbsmyndigheden foretage - eller give tilladelse til - beplantning, hvis det er ønskeligt af hensyn til begrænsning af grødevækst, stabilisering af brinker eller med henblik på at skabe fiskeskjul.

2. Ejere og brugere af ejendomme som grænser op til vandløbet skal tåle de fornødne vedligeholdelsesarbejders udførelse, herunder transport af materialer og maskiner og disses arbejde langs vandløbets bredder. Arbejdsbæltet bliver normalt ikke over 5 m bredt. Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art må fremover ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes nærmere end 5 m fra øverste vandløbskant, og for rørlagte strækninger ikke rørledningernes midte nærmere end 2 m - træbeplantninger dog ikke nærmere end 5 m. Undtaget herfra er den under punkt 3.1 anførte beplantning.
3. Ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejdet skal ulemper, som ejere og brugere skal tåle, jf. vandløbslovens § 28, søges fordelt ligeligt på begge sider af vandløbet.

Fyld m.v. fra oprensning og grødeskæring, der fremkommer ved vandløbets regulativmæssige vedligeholdelse, skal brugerne af de tilstødende arealer fjerne eller sprede i et højst 10 cm tykt lag mindst 5 m fra vandløbskanten inden 3 måneder efter oplægningen.

Det påhviler den enkelte ejer eller bruger selv at undersøge, om der er oplagt fyld mv., som skal fjernes eller spredes. Undlader en ejer eller bruger at fjerne fyldet, kan vandløbsmyndigheden 2 uger efter, at ejeren eller brugeren har modtaget skriftlig varsel, lade arbejdet udføre på den pågældendes bekostning.

4. Udbedring af bygværker og skråningssikringer foretages fortrinsvis i perioderne marts-april og september-oktober.
5. Arealer som grænser til vandløbet må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse benyttes til løsdrift, medmindre der sættes forsvarligt hegn langs med og mindst 1 m fra øverste vandløbskant (eller digefod). Sådanne hegn skal ejerne fjerne inden 1 uge efter vandløbsmyndighedens meddelelse herom, hvis det er nødvendigt af hensyn til maskinel udførelse af vedligeholdelsesarbejdet.
6. I henhold til vandløbslovens § 6 må ingen bortlede vandet fra vandløbet, eller foranledige at vandstanden i vandløbet forandres eller at vandets frie løb hindres.

Regulering, herunder nærlægning af vandløbet, må kun finde sted efter vandløbsmyndighedens bestemmelse, jf. vandløbslovens kap. 6. I det hele taget må ingen uden tilladelse fra

vandløbsmyndigheden foretage foranstaltninger ved vandløbet med anlæg, hvorved tilstanden ved disse kommer i strid med bestemmelserne i dette regulativ eller vandløbsloven.

7. Vandløbet må ikke tilføres haveaffald, spildevand eller andet, der kan forurene vandet eller forårsage aflejringer i vandløbet, ligesom sådanne stoffer ikke må oplagres sådan, at der er fare for, at vandløbet forurenes, jf. miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 1. Spildevand kan dog tilledes efter tilladelse jf. miljøbeskyttelseslovens § 28.
8. De tilgrænsende lodsejere kan uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbene til kreaturvanding med mulepumpe eller evt. vindpumpe. Vandløbsmyndigheden kan give tilladelse til indretning af egentlige vandingssteder udgravet udenfor vandløbets profil. Anden vandindtagning må ikke finde sted uden tilladelse, jf. vandløbslovens bestemmelser.
9. Nye tilløb, og tilløb der reguleres, skal forsynes med en 5 m bred overkørsel ved udløbet til brug ved transport af materiel, der anvendes til vandløbets vedligeholdelse.
10. Anlæg af nye overkørsler og omlægning af overkørsler kræver i hvert tilfælde vandløbsmyndighedens tilladelse. Nye og omlagte overkørsler skal etableres således, at 1/5 af rørets diameter ligger under den regulativmæssige bundkote.
11. De opsatte skalapæle og kantpæle må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, skal den ansvarlige for beskadigelsen eller fjernelsen bekoste retableringen.
12. Beskadiges vandløbet, diger, bygværker eller andre anlæg ved vandløbet eller foretages foranstaltninger i strid med vandløbsloven kan vandløbsmyndigheden give påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Er et påbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den forpligtedes regning jf. vandløbslovens § 54.

Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre særlige forhold, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning, jf. vandløbslovens § 55.
13. Udløb fra drænledninger skal af ejerne udføres og vedligeholdes således, at de ikke gør skade på vandløbets skråninger.

Nye dræntilløb, og dræntilløb der omlægges, må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse placeres dybere end 20 cm over den i regulativet angivne kote for henholdsvis vandløbets bund eller strømrendens bund.
14. Andre rørledninger må kun udføres til vandløbet efter forud indhentet tilladelse fra vandløbsmyndigheden.
15. Overtrædelse af bestemmelserne i regulativet straffes med bøde, jf. vandløbslovens § 85

4. VEDLIGEHOVELSESBESTEMMELSER

4.1 Indledning

Vedligeholdelsen af vandløbene skal gennemføres således, at den medvirker til, at målsætningerne i vandområdeplanerne kan opnås.

Det vil i korte træk sige, at der, hvor det er muligt, gennemføres grødeskæring i en smal og bugtet strømrende, som bedst tilgodeser fiskenes og vandløbsinsekternes krav til levestedet, se fig 4.1. Denne form for grødeskæring anvendes især i de fiskevandmålsatte vandløb (B1 - B3).

Hvor grødeskæring i strømrende ikke sikrer en tilstrækkelig vandafledningsevne, må grøden skæres i fuld bundbredde, se fig 4.2. Denne type vedligeholdelse finder mest anvendelse i vandløb med lempet målsætning (C,D,E,F). Hvis bundbredden i vandløbet er større end den bredde der angives i regulativets del 1 - og den teoretiske skikkelse samtidig er større end krævet - skal grøden dog kun skæres i den bredde, som regulativet angiver.

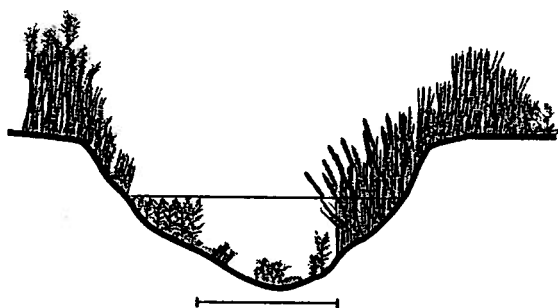

Fig. 4.1 Grødeskæring i strømrende.

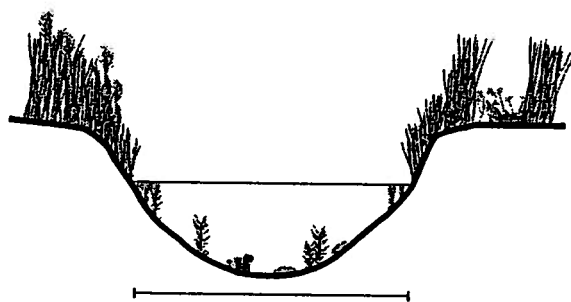

Fig.4.2 Grødeskæring i fuld bundbredde.

Ved begge former for grødeskæring må der skelnes mellem de forskellige arter af vandløbsplanter. Nogle arter med bløde stængler har ikke nogen væsentlig vandstandsende effekt, når de forekommer i mindre, spredte, grødebanks, fordi de ikke bliver særligt høje, og fordi vandet kan trykke dem ned mod bunden, hvis der pludseligt løber meget vand i vandløbet. Det gælder f. eks. arterne Vandstjerne, Vandaks og Mærke. Det er vigtigt for vandløbets fisk og andre dyr, at der er vandplanter at gemme sig i og at leve på. Derfor skal der altid efterlades rigeligt med puder af disse vandplanter ved grødeskæringen.

Andre arter med stivere stængler kan yde så stor modstand mod vandets strøm, at resultatet kan blive oversvømmelse. Det drejer sig især om arterne Pindsvineknop, Tagrør og Dunhammer. Disse arter er det som regel nødvendigt at regulere. Men arterne kan også være nyttige. I vandløb der er unødvendigt brede, kan man undlade at skære de stivstænglede

planter langs vandløbets sider. På denne måde kan vandstrømmen om sommeren koncentreres i vandløbets midte. Strømmen bliver derfor hurtigere midt i vandløbet og derved opnås 3 fordele: Vandløbet kan ikke så let sande til, forholdene for vandløbets fisk og andre dyr forbedres og vandløbet kommer til at se mere naturligt ud.

Enkelte vandløbsstrækninger er opført som naturvandløb hvor egentlig vedligeholdelse ikke er nødvendig. Det er typisk vandløbsstrækninger med ringe grødevækst, kraftigt fald og god strøm, hvor der ikke er risiko for tilgroning eller væsentlig aflejring af sand og mudder.

En mere skånsom vedligeholdelse af vandløbene efter ovenstående retningslinjer vil ikke væsentligt påvirke vandaflledningsevnen.

4.2. Vandløbsmyndighed

Vandløbene vedligeholdes af Gundsø Kommune, der er vandløbsmyndighed. For grænsevandløb kan der dog foreligge særlige aftaler. Disse aftaler fremgår af regulativerne for de enkelte vandløb, del 1.

4.3. Terminer for vedligeholdelse

Terminer for grødeskæring og manuel fjernelse af mindre lokale sedimentaflejringer er angivet i den specifikke del for hvert enkelt vandløb.

Maskinel oprensning foretages så vidt muligt i perioden 1.8-15.10.

Slåning af bredvegetation af hensyn til vandaflledningsevnen kan iværksættes i perioden 1.6 til 31.10. Bekæmpelse af uønsket brinkvegetation af hensyn til brinkernes stabilitet kan foretages hele året.

4.4. Grødeskæring i strømrende

Ved strømrendeskæring skæres grøden så vidt muligt i en slynget strømrende. Hvor der forekommer en naturlig strømrende i vandløbet skæres grøden i kanterne af denne, således at strømrenden opnår den i regulativet angivne bredde. Forekommer der 2 naturlige strømrender skal disse så vidt muligt opretholdes og skæres således, at den samlede bredde af disse svarer til den i regulativet angivne strømrendebredde.

I vandløb hvor der ikke forekommer en naturlig strømrende skæres grøden i en slynget strømrende, hvor strømrendens bølgelængde som hovedregel skal være 10-14 gange vandløbets naturlige bundbredde. Der kan, hvor forholdene taler for det, etableres 2 strømrender, således at den samlede bredde af disse svarer til den i regulativet angivne strømrendebredde.

I strømrunden skæres stivstænglet vegetation fuldstændigt. Det drejer sig overvejende om opretvoksende former af Pindsvineknop, Tagrør og Dunhammer. På strækninger med kraftigt fald og fast bund bestående af sand/grus/sten skæres pletvist forekommende grødebanker af Vandstjerne, Vandaks og Mærke ikke.

Såfremt der foretages strømrundeskæring flere gange årligt, skæres der ikke grøde i området uden for strømrunden (brinkfoden) i forbindelse med de første skæringer. Ved sidste skæring, eller hvor der kun sker vedligeholdelse 1 gang årligt, foretages der efter vandløbsmyndighedens skøn skæring af stivstænglede arter uden for strømrunden, mens lav pudeformet grødevegetation efterlades. Grødeskæring må ikke foretages i en større bredde end vandløbets regulativmæssige bundbredde.

Grødeskæringen skal fortrinsvis udføres manuelt. Hvor særlige forhold, f. eks. blød bund eller stor vanddybde, betinger det, kan der foretages maskinel skæring.

4.5. Grødeskæring i fuld bundbredde

Ved grødeskæring i fuld regulativmæssig bundbredde skæres stivstænglet vegetation fuldstændigt. Det drejer sig overvejende om opretvoksende former af Pindsvineknop, Tagrør, Dueurt og Dunhammer. Der efterlades pletvist grødebanker af ikke væsentlig vandstandsende arter, som f. eks. Vandstjerne, Vandaks og Mærke. Grødeskæring må ikke foretages i en større bredde end vandløbets regulativmæssige bundbredde.

Grødeskæringen skal fortrinsvis udføres manuelt. Kun hvor særlige forhold, f. eks. blød bund eller stor vanddybde, betinger det, kan der foretages maskinel skæring.

4.6. Grødeskæring i vandløb uden krav til skikkelse

For denne type vandløb søges grødeskæringen indskrænket til et minimum. Kun hvis der ikke findes en naturlig strømrunde, foretages der skæring af en strømrunde på indtil halvdelen af den aktuelle bundbredde i vandløbet. Grødeskæringen skal foretages manuelt.

4.7. Skæring af brink- og bredvegetation

Brink- og bredvegetation må kun skæres, hvor vandløbsmyndigheden skønner det nødvendigt af hensyn til de afvandingsmæssige interesser, til brinkernes stabilitet eller for at svække en uønsket bevoksning, som breder sig i hele vandløbsprofilen. En begrænset skæring kan dog tillades, hvor det er nødvendigt for udførelse af vedligeholdelsesarbejde i vandløbet.

Ved skæring af hensyn til afvandingsmæssige interesser er det kun stivstænglet urtevegetation der skæres. Det drejer sig fortrinsvis om arterne Tagrør, Dueurt, Dunhammer og Pindsvine-

knop. Der skæres på begge vandløbssider, således at vegetationen ikke kan "flette" hen over vandløbet - normalt indtil 1.5 m over vandløbsbunden i mindre vandløb, og ca 1 m over vandspejlet i dybere vandløb. Ved skæringen efterlades en stub på mindst 10 cm.

Som hovedregel er skæring af brink- og bredvegetation af hensyn til afvandingsmæssige interesser ikke nødvendig hvor vandløbets bundbredde/strømrønde bredde er større end 3 m. Ved mindre vandløbsdimensioner vurderer vandløbsmyndigheden, hvor i det enkelte vandløb det evt. er nødvendigt at foretage skæring af kant- og bredvegetation.

Såfremt brinkvegetation skæres i højt målsatte vandløb (A, B1-B3), skal der pletvis efterlades vegetation af hensyn til fiskenes muligheder for at stå i skjul. I naturlige vandløb med vekslende bunddybde skal der fortrinsvis efterlades udhængende brinkvegetation over fiskenes standpladser. Det er typisk i den dybe side af svingene, hvor strømrønden løber tæt langs brinken eller bag store sten i vandløbet.

I kanalagtige vandløb med ensformige bundforhold efterlades der pletvis 1-3 m lange bræmmer af bredvegetation.

Ved skæring af hensyn til brinkernes stabilitet er det fortrinsvis arterne Hestehov, Bjørneklo og Stor Nælde, der fjernes.

Træerne langs vandløbene må ikke beskadiges og selvsåede træer skal så vidt muligt bevares. Dog kan vandløbsmyndigheden foretage beskæring og udtynding.

4.8. Oprensning af sand og mudder

Oprensning må kun omfatte sand- og mudderaflejringer, hvorimod sten og grus ikke må fjernes. Enkeltliggende sten og trærødder over den regulativmæssige bundkote må ikke fjernes.

I vandløb med underliggende sten og grusbund skal lokale sedimentaflejringer så vidt muligt fjernes manuelt. Ved oprensning af større mængder aflejret materiale kan oprensningen udføres med maskine.

Under oprensning skal stabile overhængende brinker så vidt muligt bevares.

Ved maskinel vedligeholdelse vil oprensning først blive iværksat, når bundkoten henholdsvis koten for brinkfoden eller strømrønden over længere strækninger ligger mere end 10 cm over de i regulativet angivne teoretiske koter, og det samtidig kan konstateres at det krævede mindste tværsnitsareal ikke er tilstede. Ved oprensning graves ikke dybere end 10 cm under de angivne koter.

For vandløbsstrækninger, hvor der ikke er fastsat krav til skikkelse foretages der normalt ikke

nogen egentlig oprensning. Disse strækninger gennemgås en gang årligt med henblik på at fjerne spærringer - f. eks. sammenskyllede grene, væltede træer, kraftige aflejringer på brinkfoden, eller større brinkudskridninger.

4.9. Oprensning af rørlagte strækninger og brønde

Der foretages inspektion af brønde en gang årligt i perioden 1.8-31.10. Sandaflejringer i brønde og ledninger fjernes, hvor vandløbsmyndigheden finder det nødvendigt af hensyn til vandafledningsevnen.

4.10. Oplægning af oprenset materiale

Afskåret grøde- og kantvegetation skal så vidt muligt straks optages, dog kan den afskårne grøde drive med strømmen til opsamling på passende steder, hvis det kan ske uden afstrømningsmæssige og miljømæssige ulemper. Grøden skal opsamles fra vandløbet senest 24 timer efter skæring og fjernes fra vandløbets nærhed senest 24 timer efter oplægning.

Afskåret grøde- og kantvegetation samt sand og mudder skal anbringes ovenfor vandløbets skråninger indenfor en bredde på 5 m.

Alle for vandløbet fremmede emner såsom plastik, sække, flasker o. lign. opsamles fra vandløbet og oplægges på vandløbets banket, hvorfra de fjernes af dennes ejer/bruger.

4.11. Dispensationsmuligheder fra vedligeholdelsesbestemmelserne

Vandløbsmyndigheden kan dispensere fra vedligeholdelsesbestemmelserne, såfremt der opstår ekstraordinære situationer.

5. TILSYN

1. Tilsynet med vandløbene udøves af Gundsø Kommune.